

ünnepelte — szinte túl tett e kitűnő alak legművészbibb francia ábrázolóin is. Dumas »Nők barátja«-ban pedig mint De Ryons, egyik legparádésabb szerepét kapta s vitte fényes diadalra, nagyszerűen éreztetve ez alak éles eszét, ragyogó szellemességét, modora könnyedségét s felfogása nemességét. A legkitűnőbb — ma is ellenállhatatlanul ható — francia bohózatban, Bisson híres »Válás után«-jában mint Duval Henri, Sardou »Váljunk el«-jében pedig mint csinos képű, de korlátolt eszű Gratignau Adhémár excellált. Ez utóbbi darabban később — Halmi halála után — e férjnek, Des Prunelles-nek szintén nagyon hálás szerepét is adta, s ugyancsak Halmiról maradt rá Szerdahelyi egykori híres szerepei közül az elmés Tholosan orvos (A jó barátok-ban), a könnyűvérű Champignac (A csapodár-ban) és a világjáró Block Prosper (Az utolsó levél-ben). Két különösen mulatságos német vígjáték volt az ő virágkorában népszerű műsordarab: Moser »Ibolyafaló«-ja és Klapp »Rosenkranz és Guldenstern«-je, s Náday amabban Berndt Viktor gavallér huszárkapitány, emebben pedig az ötletes Rosenkranz báró alakját kitűnően tette az előadás középpontjává. De erőssége volt Náday széles művészi skálája a magyar műsornak is. Kisfaludy »Csalódások«-jában mint hozományvadász báró Kényesi, Szigligeti darabjai közül a »Nőuralom«-ban mint kártyás Somkúti, a »Mamá«-ban mint a napamasszonygyal küzködő Berki Ákos, a »Fenn az ernyő«-ben mint okos báró Várkövi, s a »Liliomfi«-ban, mint a Halmi halála után már deresedő fővel átvett címszerep kedvesen könnyed ábrázolója — régebben e darabban mint pórul járt Schwarcz Adolf, — Berezik kedves vígjátékai közül a »Nézd meg az anyját« c. színműben mint Téssy Lajos, »A bálkirály«-nő«-ben mint szenvedélyes csárdás-táncos Fodor Taszilo kapott riadó tapsokat. Csiky Gergely egyre-másra írta neki a hálásnál-hálásabb szerepeket, s a közönség — mely addig inkább az elegáns szalon-színészt méltányolta Nádayban — harsogó kacajjal kezdett mulatni komikai pompás alakításain: Poprádi Endré-jén (a Cifra nyomorúság-ban), Stomfay Vilmos-án (A Stomfay-család-ban), Mancs Ottó-ján (a Bozóti Mártá-ban) és Törzsváry Gedő-

jén (a Cecil házasságá-ban). Jókai romantikus »Aranyember«-ében a cinikus, gaz Krisztyán Tódor egyik leghíresebb szerepe lett a realizztikus jellemző erőről is fényes bizonyosságot tevő Nádaynak. Mikor pedig a magyar drámaírásnak új csilaga támadt Herczeg Ferencben: első darabjának, »A dolovai nábob leányá«-nak hőseit, Tarján főhadnagyot, ezt az igazi magyar urat, rokonszenves vonásokkal nagyon találóan mutatta be Náday. Molière-i és Shakespeare-i szerepe nem sok volt Nádaynak — de oly jellemzően ostobán kacagni és üresen fecsegni, mint ő, a Misanthrop-beli egyik marquis figurájában, senki sem tudott azóta, valamint máig fennmaradt híre az ő Cymbeline-beli Cloten-jének, s nála szellemesebb Benedeket (a Sok hűhó-ban) nem kívánhatott Shakespeare sem, kinek különben »VIII. Henrik«-jéből is érdekes alakot formált. De ki győzné felsorolni Náday minden kitűnő szerepét! Csak egyet említsünk még: a Feuillet »Szegény ifjú történeté«-ben a fiatal, vidám Bévallan-ét, melyhez — mint ahogy a színészeknél gyakran előfordul — ifjúkora óta ragaszkodott, s mit még hetvenedik éve felé járva is kedvvel játszott, szinte arról győzve meg benne hálás közönségét, hogy az igazi színpadi művész nem öregszik meg soha. Náday — ki éveken át mint rendező is nagy becsvágygyal és sikerrel működött — 1909-ben halt meg, 69 éves korában, olyan nagy irt hagyva maga után a színpadon, mint amilyen a kiváló egyéniségek letűnésével szokott maradni. (sz. k.)

Náday Ferencné Vidmár Katalin, énekesnő, a Nemzeti Színház tagja. Atyja vagyonos olasz volt. Már tizenkétéves korában szólót énekelt a ferencvárosi templomban, azután beiratkozott a színész-akadémiára, az operai tanszakra, 1867-ben. 1872-ben szerződötték a Nemzeti Színházhoz, 1200 forint évi fizetéssel és nem-sokára megkapta az első komoly és jelentős szerepet: a »Carmen« opera címszerepét; ő énekelte el először magyar színpadon. Két év múlva felemelik a fizetését duplájára, 2400 forintot kapott. Aztán sorba jöttek a szerepek: »Álarcosbál«: Amália; »Tell Vilmos«: Fidelió; »Varázsfuvola«: Pamina; »Hunyadi«: Gara Mária;